

NOCTUA

SIVE

NOVA EX BIBLIOTHECA VETERINARIA

Egy év elmúlt ...

Ahogy végiggondolom a tanév kezdetekor jelentkező kötelezettségeimet és a naptárra nézek, döbbenet konstatálom, hogy elmúlt egy év. Már egy év? Csak egy év?

Ha elemeznem kellene a két kérdő mondatot, könnyű dolgom lenne. Ha válaszolnom kellene rá, csak újabb kérdések merülnének fel. Az idő múlása adott dolog, az eltöltött időről való elszámolás valahol egy számvetés. Megvalósítottam-e azt amit egy éve ígértem? Megtettem-e mindent, hogy az elvárásoknak megfelelek? Jól sáfarkodtam-e a rám bízott értékekkel? Ezekre a kérdésekre azonban nem csak nekem kell felelni. Én csak az érzéseimet írhatom le, esetleg beszámolhatok a tényekről.

Amikor a „már” és a „csak” szavakat használtam, talán érződik, hogy ez az év számomra nagyon hamar elszaladt, és szinte hihetetlen, hogy csak ennyi idő telt el. Úgy jövök minden reggel, mintha időtlen idők óta idetartoznék. Úgy érzem át a problémákat és próbálom elintézni a feladatokat, mintha soha mást nem csináltam volna. És ez nem csak az én érdemem. Munkatársaim segítségével, odaadó támogatása, áldozatkész munkája nélkül mit sem ért volna igyekezetem.

Mindennél többet jelentett számomra, hogy nagyon rövid idő alatt éreztem: új környezetem befogadott. Rendkívüli segítséget nyújtott a tavaly őszi tanszéklátogatás sorozat, hiszen így mindjárt az elején képet kap-

hattam az egyetem munkájáról, személyesen ismerhettem meg a vezetőket, elképzeléseiket, gondjaikat. Úgy gondolom, ez nem mindenhol adatik meg, pedig felbecsülhetetlen segítség az induláshoz. Az első napok „elárvultsága” után nagyon hamar ismerősként üdvözöltem a kertben szembejövőket, ami az otthonosság érzését keltette bennem. Nem csak az egyetemi környezettel találkozhattam, hanem az Állatorvosi Kamara ősszel tartott rendezvényén az egész ország vezető állatorvosaival is. Az új évezred első negyedében tartott senior ünnepségünkön pedig az elmúlt évtizedekben nyugalomba vonult szakemberekkel is beszélgethettem. A kép akkor lett teljes, amikor meghatottan figyeltem az előző tanévben végzett, diplomájuk átvételére ünneplőbe öltözött fiatalokat, és örömmel kísértem végig ballagáskor a már jól ismert végzősöket.

Ilyen indítással könnyű volt a napi feladatokra koncentrálni, zökkenőmentesen továbbvinni azt a színvonalat a könyvtári szolgáltatásokban, amelyet mindenki megszokott. Tapasztalataim alapján eltervezni, mi az, amivel még jobban, gyorsabban tudjuk követni a fejlődést, gazdálkodásunkkal és körültekintésünkkel pedig

minden lehetőséget kihasználva működtetni a könyvtárat.

Ma, az első éves számvetés napján pedig csak reményemet tudom kifejezni abban, hogy nem csak én érzem úgy, hogy ez egy sikeres év volt. A kisebb-nagyobb kudarcokat pedig kihívásoknak fogom fel, melyeknek megoldására újabb harcba indulok.

Ezt az alkalmat is szeretném megragadni arra, hogy hálás köszönetemet fejezzem ki mindazoknak, akik megtiszteltek bizalmukkal, türelmesen segítettek minden kezdeményezésemnél, és támogatásukkal hozzájárultak eredményeinkhez. Külön köszönetet kívánok mondani a Kar vezetésének, akik mindig meghallgattak és biztatásukkal mellettem álltak. Kollégáim pedig méltán lehetnek büszkéek arra, hogy mindenki előtt példaként állhatnak a jó munkahelyi légkör megteremtésében, az együttgondolkodásban, a problémamegoldásban, az egymásra való odafigyelés tekintetében.

Remélem, hogy a jövőben is ebben a szellemben fogjuk szolgálni az egyetem oktató, kutató gárdáját, a gyakorló állatorvosokat és segíteni tudunk a jövő állatorvosainak tanulmányaik során.

Tisztelettel kérem a továbbiakban is Mindannyiuk támogató bizalmát, és kívánom, hogy együttműködésükkel még sok évig ehhez hasonló számvetést készíthessek.

Az új tanévhez, munkájukhoz sok sikert és jó egészséget kívánok.

2001. szeptember 1-jén

Szabóné Szávay Judit
könyvtárigazgató

Munkavédelem az állatorvosi praxisban

Az állatorvosok tevékenysége igen sokrétű: számos helyszínen, változatos körülmények között végzik munkájukat egyedül vagy munkatársakkal. Ebből következik, hogy sajátosak a munkavédelmi problémák is.

Amikor az állatorvos áttekinti praxisát és elemzi a rá vagy beosztottaira leselkedő veszélyeket, kockázatokat nemcsak a *munkavédelemről* szóló törvényt (1993. XCIII. tv.) és a *Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzatot* (16/2001. FVM r.) kell figyelembe vennie, hanem adott esetben a *kémiai biztonságról* (2000. XXV. tv.) vagy a *biológiai tényezőknek kitett dolgozókról* (61/1999. EüM r.), a *radiológiai munkahelyekről* stb. szóló előírásokat, szabványokat is.

A helyi munkavédelmi szabályok kidolgozását szeretnénk támogatni jelen számunkkal, és reményeink szerint hamarosan megjelenik egy kisebb gyűjtésünk honlapunk *Praxis* fejezetében is. (O. É.)

Munkabiztonsági értékelési szempontok

Mike McKillen cikksorozata (*Irish Veterinary Journal*, 1998. 11-12, 1999. 1-6.) az állatorvosi gyakorlat munkaegészségügyi és -biztonsági kérdéseit veszi sorra, és példákkal illusztrálja ezek kezelését és megjelenítését a munkavédelmi szabályzatban.

A munkabiztonsági kérdések ugyanolyan fontosak, mint a szakmai problémák, hiszen az állatorvosi praxisban – mind a rendelőben, kórházban, mind a terepen – igen sok veszélyforrás adódik, és az állatorvos nemcsak saját magáért, hanem a betegek, a környezet és munkatársai biztonságáért is felelős. Figyelembe kell venni a munkavédelmi rendeleteket, előírásokat és szabványokat, amikor megalkotják az adott rendelő házi szabályzatát. A szabályzat terjedjen ki az összes lehetséges veszélyre, történjen meg a kockázat-értékelés, dolgozzák ki a veszélyek elkerülésére, ill. a veszélyhelyzetek kezelésére vonatkozó eljárásokat, és rögzítsék baleseti elsősegélynyújtás és bejelentés rendjét. A szabályzatot ismertetni kell valamennyi dolgozóval és gondoskodni kell ilyen irányú továbbképzésükről is.

Minden munkahely más és más munkavé-

delmi szempontból is, de némi segítséget jelenthet a kockázati tényezők számbavétele. Egy állatorvosi rendelőben, praxisban általában a következő veszélyekkel kell számolni:

A MUNKAHELYHEZ KAPCSOLÓDÓ VESZÉLYEK

Rendelő

- tűz
- villamos áram
- gáz
- víz
- csúszások, esések
- eszközök
- képernyők
- biztonsági problémák, támadások

Szállítás (autó, teherautó)

- közlekedési baleset
- lopás az autóból
- vezetés – fáradtság, alkohol, gyógyszer
- műszaki állapot

Terepmunka

- helyszín
- berendezések, körülmények
- a terepen adott segítség
- időjárás
- csúszások, esések

A MUNKAÉGZÉSHEZ KAPCSOLÓDÓ VESZÉLYEK

- állatok és terhek (gázpalackok stb.) mozgatása, emelése
- állatok harapása, karmolása, rúgása, odanyomás
- allergia (állatszőr stb.)
- zoonózisok
- toxikus és veszélyes kémiai anyagok és gyógyszerek
- nagy nyomású gázpalackok
- ionizáló sugárzás
- „élek”: vágások, tűszúrások
- munkavégzés segítség nélkül

SZEMÉLYZET (veszélyeztetettség szint)

- fiatalok
- szakképzetlenek, gyakorlatlanok
- szolgáltató személyzet
- karbantartó személyzet
- terhes/szoptató munkatárs
- rokkantak

Mindezeket a veszélyforrásokat érdemes egyenként táblázatba foglalni, amely tartalmazza a helyet (hol fordulhat elő?), a munkaműveletet, a kockázatértékelést, valamint a veszélyt megelőző, illetve kezelő lépéseket. Természetesen mindenhol fel kell tüntetni, az adott veszélyforrással kapcsolatos központi szabályozást (jogszabály, szabvány, biztonságtechnikai adatlap stb.). (O. É.)

Munkaegészségügy – munkabiztonság

Válogatott bibliográfia

- BILKEI, G. – BÍRÓ, O.:** Berufliches Gesundheitsrisiko der Betreuungsärzte in der intensiven Schweineproduktion. = Tierärztliche Umschau. 2000. 55.
1. Mitteilung: Allgemeine Risikofaktoren. 4. 222...226.
 2. Mitteilung: der Einfluss der Luftschadstoffe auf die Gesundheit der Tierärzte. 5. 268-273.
- BUTERA, S. T. et al.:** Survey of veterinary conference attendees for evidence of zoonotic infection by feline retroviruses. = JAVMA 2000. 217. 10. 1475-1479.
- CORRY, J. E. L. – HINTON, M. H.:** Zoonoses in the meat industry: a review. = Acta Vet. Hung. 1997. 45. 4. 457-479.
- DEUTZ, A. et al.:** Serologische Untersuchung von Tierärzten auf Zoonosen. = WTM.
1. Grunddaten und Seropravalenz gegenüber bakteriellen Zoonosen. 1996. 83. 283-288.
 2. Seropravalenzen gegenüber parasitären Zoonosen. = 1996. 83. 12. 353-358.
 3. Seropravalenz gegenüber viralen Zoonosen und prophylaktische Massnahmen. 1997. 84. 8. 211-219.
- DiGIACOMO, R. F. – HOPKINS, S. G.:** Food animal and poultry retroviruses and human health. = Vet. Clin. North Am. Food A.P. 1997. 13. 1. 177-190.
- ELBERS, A. R. W. et al.:** Veterinary practice and occupational health. An epidemiological study of several professional groups of Dutch veterinarians. = Vet. Q. 1996. 18.
- I. General physical examination and prevalence of allergy, lung function disorders, and bronchial hyperreactivity. 4. 127-131.
 - II. Peak expiratory flow variability, dust and endotoxin measurements, use of respiratory protection devices, and time distribution of professional activities. 4. 132-136.
- GOSBELL, I. B. et al.:** Chlamydia psittaci infection and reinfection in a veterinarian. = Austr. Vet. J. 1999. 77. 8. 511-513.
- HILL, D. J. et al.:** Occupational injuries and illnesses reported by zoo veterinarians in the United States. = J. Zoo Wildlife Med. 1998. 29. 4. 371-385.
- HOERAUF, K. et al.:** Berufliche Belastung durch Inhalationsanästhetika am Arbeitsplatz des Tierarztes. = Zb. Hyg. Umweltmed. 1998. 201. 4-5. 405-412.
- JEYARETNAM, J. – JONES, H.:** Physical, chemical and biological hazards in veterinary practice. = Aust. Vet. J. 2000. 78. 11. 751-758.
- JEYARETNAM, J. – JONES, H. – PHILLIPS, M.:** Disease and injury among veterinarians. = Aust.-Vet. J. 2000. 78. 9. 625-629.
- KOPCHA, M. – BARTLETT, P. C.:** Important zoonoses from direct contact with livestock. = Vet. Med. 1997. 92. 4. 370...374.
- LÁSZLÓ A. – PÉNZES T.:** Az állattartó telepek munkavédelmi követelményei. Budapest, Agrocent, 1997. 16.
- LUCROY, M. D. – BARTELS, K. E.:** Using biomedical lasers in veterinary practice. = Vet. Med. 2000. 95. Suppl. 4-9.
- MATTEY, D. J.:** Occupational health risks from cattle. Information sheets available from Health and Safety Executive, UK. = Vet. Rec. 1996. 139. 25. 631.
- McKILLEN, M.:** Health and safety management in veterinary practices. = Irish Vet. J.
1. Legal requirements to draft a Safety Statement. 1998. 51. 11. 616.
 2. Risk assessment and control measures. 1998. 51. 12. 676.
 3. Risk assessments for selected hazards: manual handling. 1999. 52. 1. 52.
 4. Risk assessments for selected hazards: risk control by means of personal protective equipment (PPE). 1999. 52. 2. 108.
 5. Risk assessments for selected hazards: radiological safety. 1999. 52. 3. 168.
 6. Risk assessments for selected hazards - the management and disposal of hazardous waste. 1999. 52. 4. 228-229.
 7. Risk assessments for selected hazards: medical gas cylinders. 1999. 52. 6. 341.
- NOAH, D. L. et al.:** Survey of veterinary professionals and other veterinary conference attendees for antibodies to Bartonella henselae and B. quintana. = JAVMA. 1997. 210. 3. 342-344.
- PICKRELL, J. A. et al.:** Total and respirable dust in swine confinement buildings: the benefit of respiratory protective masks and effect of recirculated air. = Vet. Hum. Tox. 1995. 37. 5. 430-435.
- POOLE, A. G. et al.:** Survey of occupational hazards in companion animal practices. = JAVMA 1998. 212. 9. 1386-1388.
- POOLE, A. G. et al.:** Survey of occupational hazards in large animal practices. = JAVMA. 1999. 215. 10. 1433-1435.
- SLIWINSKI-KORELL, A. – LUTZ, F.:** Gefahrstoffe und Arbeitssicherheit in der tierärztlichen Praxis. = Tiera. Praxis. K. 1998. 26.
1. Gefahr-stoffdefinition und -kennzeichnung, Praxisdokumentation sowie generelle Umgangsregeln. 2. 79-87.
 2. Brennbare Flüssigkeiten, Desinfektions- und Reinigungsmittel, Zytostatika, Druckgase, flüssiger Stickstoff, Narkosegase, Versand diagnostischer Proben, Sonderabfall. 3. 162-168.
- TEMPEL, K. – ZALLINGER, C. V.:** Bewertung der beruflichen Strahlenexposition in der tierärztlichen Röntgen-diagnostik. = BMTW. 1998. 111. 7-8. 281-284.
- WHITELOCK, R. G.:** Radiation hazards from horses undergoing scintigraphy using technetium-99m. = Eq. Vet. J. 1997. 29. 1. 26-30.
- WIDMER, W. R. – SHAW, S. M. – THRALL, D. E.:** Effects of low-level exposure to ionizing radiation: current concepts and concerns for veterinary workers. = Vet. Radiol. Ultras. 1996. 37. 3. 227-239.
- WILKINS, J. R. III – STEELE, L. L.:** Occupational factors and reproductive outcomes among a cohort of female veterinarians. = JAVMA. 1998. 213. 1. 61-67.

A fenti cikkekről könyvtárunktól másolat kérhető.
(O. É.)

Internet-források

Nemzetközi Kémiai Biztonsági Kártyák

<<http://www.fjokk.hu/magyaricsc/intro.htm>>

Az ún. NKBK-k a vegyi anyagokkal kapcsolatos veszélyközlés eszközei, amelyek az egyes anyagok legfontosabb tulajdonságait foglalják össze a munkahelyeken dolgozók számára érthető és felhasználható formában. A kártyák angol verzióját nemzetközi team dolgozza ki, és megtalálhatók az ILO-CIS honlapján <www.ilo.org/public/english/protection/safework/cis/products/icsc/index.htm>. Hazánk 1997-ben kapcsolódott be a fordítómunkába.

A kártyák betűrendes listából választhatók ki, és minden egyes anyagra vonatkozóan az alábbi adatokat tartalmazzák: megnevezések, ICSC szám, dátum, CAS és RTECS szám, a veszély/expozíció típusa, megelőzés, elsősegély/tűzoltás, mentesítés kiömlés esetén, csomagolás és címkézés, veszélyhelyzeti tennivalók, tárolás, fontos adatok (fizikai és kémiai állapot, veszélyek, expozíciós utak és határértékek), fizikai tulajdonságok, környezeti adatok, megjegyzések, kiegészítő információk).

NASD

<<http://www.cdc.gov/niosh/nasd/nasdhome.html>>

A National Agricultural Safety Database összeállítója a National Institute for Occupational Safety and Health. A munkabiztonság és -egészségügy információs forrásainak és oktatási segédleteinek tárháza, amely kereshető formában egyesíti négy szövetségi és öt országos szervezet dokumentumait: szabványokat, továbbképző kiadványokat, szakirodalmi adatokat, de lehetőség van munkavédelemmel kapcsolatos videók rendelésére.

re, poszterek letöltésére, közérdekű hirdetmények szövegének átvételére, továbbképzési tervek megtekintésére, „újságkivágatok” felhasználására is. Természetesen a témába vágó linkgyűjtemény is rendelkezésre áll.

Az állatorvosi területtel kapcsolatos oldalak között találunk útmutatást az állatorvosi gyógyszerek helyes tárolásával, az állatok gondozásával, a trágyakezeléssel, az állatorvosokat érő traumákkal stb. kapcsolatos dokumentumokat és bibliográfiai összeállításokat.

International Hazard Datasheets on Occupations

<<http://www.ilo.org/public/english/protection/safework/cis/products/hdo/html/dh/index.htm>>

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) gyűjteménye, amely az egyes foglalkozásokkal járó veszélyek, kockázatok és megelőzési lehetőségek leírásával támogatja a munkabiztonsági szabályok kidolgozását.

Az angol, orosz és spanyol nyelvű betűrendes mutatóban a „handler, animal” (állatgondozó) címszóra kattintva megtaláljuk a foglalkozás jellemzőit, (baleseti, fizikai, kémiai, biológiai, pszichoszociális és szervezeti) veszélyforrásait, megelőzési lépéseket, és speciális információkat (a foglalkozás jellemző tevékenységei, munkahelyei, eszközei stb.)

OSHA

<<http://europe.osha.eu.int/>>

European Agency for Safety and Health at Work

Az Európai Unió Munkabiztonsági és Munkaegészségügyi Hivatala koordinálja a tagállamok hasonló intézményeit, amelyek a honlapon keresztül elérhetők.

ÚJDONSÁG!

Tekintse meg honlapunk <<http://konyvtar.univet.hu/>> PRAXIS fejezetét!

A Noctua terjesztéséért, és ezen keresztül könyvtári szolgáltatásaink népszerűsítéséért köszönetet mondunk a Magyar Állatorvosi Kamarának.

NOCTUA SIVE NOVA EX BIBLIOTHECA VETERINARIA

Kiadja: Szent István Egyetem Állatorvos-tudományi Könyvtár

Felelős kiadó: Szabóné Szávay Judit e-mail: mrszabo@univet.hu

Felelős szerkesztő: Orbán Éva e-mail: eorban@univet.hu

Cím: 1078 Budapest, István u. 2.

Tel.: (06-1) 478-4226 (Titkárság), 478-4228 (Olvasószolgálat)

Fax: (06-1) 478-4227

Honlap: <<http://konyvtar.univet.hu/>>

e-mail: library@univet.hu

